

Den 15.2.2009

Kære Bertel Haarder, kære politikere i FT/UDU (sendes som elektronisk post til udvalget).

Vi har fra kontorchef Torben Christoffersen, Undervisningsministeriet, modtaget Undervisningsministeriets lynundersøgelse om fortsætterfransk i 1.g 2008-2009 i stx og hhx, iværksat som konsekvens af anbefalingen i rapport nr. 8 af 12.1.2009 fra følgegruppen vedr. gymnasireformen til afklaring af hvor mange franskelever der trods ønske herom ikke kan få fortsætterfransk. Svaret er at det drejer sig om ca. 100 1.g-elever.

Undersøgelsen har en svarprocent på 78 for hhx+stx, dvs. at alle anførte tal med rette kan anses for at være 78% af det reelle tal. 41 ud af 49 hhx-skoler har svaret, 114 ud af 148 almene gymnasier har svaret, dvs. at 155 ud af i alt 197 gymnasier og handelsskoler har svaret, 42 skoler har ikke svaret. Undersøgelsen kan anses for repræsentativ.

Vi har følgende bemærkninger:

1. 30 skoler (hhx+stx) af de 155 skoler der har svaret, anfører at de afleverende folkeskoler ikke har fransk, dvs. 19,4%. 19,4% af det reelle antal hhx+stx i alt (197 skoler) = dvs at der er i alt 38 gymnasier (htx+stx) som ikke har fortsætterfransk, fordi de afleverende skoler ikke har fransk.
2. 16 skoler (htx+stx) tilbyder ikke fransk = 10,3%. 10,3% af 197 = i alt 20 gymnasier (hhx+stx) tilbyder ikke fortsætterfransk.
3. 27 skoler tilbyder fortsætterfransk, men har sagt nej til elever (op til grupper på 5-6 elever) der ønskede fortsætterfransk. 27 skoler er 17,4%. Det reelle tal er 17,4% af 197 gymnasier = 34 gymnasier (hhx+stx) har sagt nej til elever der ønskede fortsætterfransk, skønt skolen tilbyder fortsætterfransk. Hvor store elevgrupper er afvist på gymnasier blandt de 42 gymnasier der ikke har svaret? Altså 34 gymnasier har ikke oprettet hold, skønt der var elevønsker, op til 5-6 elever pr. skole. Tallet på reelt godt 100 afviste elever der ønskede fransk fortsætter (de 80 registrerede afviste elever i undersøgelsen udgør 78% af det samlede tal) er de elever som det først er lykkedes at vælge fransk i folkeskolen, derefter vælger de et gymnasium (hhx/stx) der tilbyder fransk, og derefter løber de ind i en blindgyde og får at vide at de ikke kan få fortsætterfransk fordi der alligevel ikke oprettes hold. Det betyder en afbrydelse af elevernes læringsforløb i fransk, og det betyder også et spild af samfundsressourcer. Det drejer sig om godt 100 1.g-elever på landsplan i dette skoleår der ikke får mulighed for at gå videre med fransk.
4. 89 skoler har i følge undersøgelsen oprettet 1.g fransk fortsætterhold i dette skoleår = 57%. Det betyder at 57% af de i alt 197 skoler = 112 skoler har oprettet fransk fortsætter i 1.g i dette skoleår, men det vil samtidig sige at 85 gymnasier (hhx/stx) ikke har oprettet 1.g-hold i fortsætterfransk i år.
5. Eksempler på at franskforløb brydes: Tønder Gymnasium: fem 1.g-elever fik nej til ønske om fortsætterfransk, På Haslev Gymnasium fik 5 elever nej. Vestfyns Gymnasium tilbyder ikke fortsætterfransk, Frederikshavns gymnasium heller ikke. Fredericia gymnasium heller ikke, skønt de afleverende skoler har fransk. Brøndby gymnasium oplyser at de afleverende folkeskoler ikke har fransk. Det samme gælder gymnasiet i Nykøbing Falster og Herning - blot nogle eksempler. Der tegner sig et klart billede af en ond cirkel nogle steder for fransk i forløbet fra folkeskolerne til det/de modtagende gymnasium/gymnasier.
6. Undersøgelsen afdækker kun en lille del af problemet som reelt er opstået fordi grundskolerne ikke skal, men kan tilbyde fransk, hvilket mange grundskoler ikke gør. I følge cand. mag. Elisabeth Lauridsens undersøgelse vedr. 2. fremmedsprog i grundskolen (Inst. f. sprog, litteratur og kultur, AU, 2008) tilbød 78% af grundskolerne fransk i region Hovedstaden i 2007, 36% af skolerne i region Sjælland, 14% af skolerne i region Syddanmark, 19% af skolerne i region Midtjylland, 11% af skolerne i region Nordjylland. Skolerne er jo også pålagt besparelser hvilket kan vanskeliggøre oprettelse af sproghold. Det ses også af at folkeskolerne

i nogle tilfælde holder op med at udbyde fransk eller nøjes med at udbyde fransk på et ikke kompetencegivende niveau, kaldet "turistfransk", der ikke afsluttes med prøve og ikke er adgangsgivende til gymnasiet. Derfor bliver elevgrundlaget i gymnasiet til fortsætterfransk i en del tilfælde lille, hvilket ikke er overraskende, når kun 1/3 eller 1/10 af folkeskolerne afhængigt af region tilbyder fransk. Der er tale om en ond cirkel hvor manglende tilbud og oprettelse på et niveau påvirker tilbud og oprettelse på det forudgående eller efterfølgende niveau negativt. Det bemærkelsesværdige er at der er elever der kæmper for og holder fast i deres sprogønske. Det ærgelige er at de i en del tilfælde ikke får mulighed for at gå videre med fransk. Konkret drejer det sig ud fra ministeriets undersøgelse om 100 1.g-elever i år. Udover dette tal er der et voksende antal elever der hverken vælger tysk eller fransk i folkeskolen. Hvor mange af disse elever ville kunne motiveres til at vælge et sprog gennem et tilbud om at de kan vælge mellem tysk og fransk på skolen?

7. Det kan konkluderes at 43% af gymnasierne (85 skoler hhx+stx) ikke opretter hold i fortsætterfransk, enten fordi de afleverende skoler ikke har fransk, eller fordi gymnasiet ikke tilbyder fortsætterfransk eller fordi hold med 5 eller 6 franskønskende elever (eller mere på nogle af de 42 skoler der ikke har svaret?) ikke oprettes, selvom der også nogle steder er oprettet hold med 4 elever.

8. Det skal bemærkes at fortsætterfransk i stx-bekendtgørelsen fra juni 2008 er et af i alt 9 fag hvoraf eleverne skal vælge ét på A-niveau. Fortsætterfransk A anses mao for én af de særligt nødvendige, særligt vigtige kompetencer - det harmonerer dårligt med at hold på f.eks. 6 elever ikke oprettes. De 9 fag hvoraf eleven skal have mindst ét på A-niveau er engelsk, fortsættersprog, klassiske sprog og matematisk-naturvidenskabelige fag. Vi noterer at aftagere som DI efterlyser folk der kan tysk, fransk og andre sprog. Ordre mistes pga manglende sprogkompetencer. Engelsk bliver mere og mere nødvendigt, men samtidig mere og mere utilstrækkeligt.

9. Forslag: Konsekvensen drages af at fransk fortsætter A anses for en afgørende kompetence. Fransk skal tilbydes i folkeskolen på linie med tysk, så eleverne får et reelt valg gerne allerede fra 5. klasse, nu hvor engelsk er rykket ned i 3. klasse, dermed gives et langt solidere elevgrundlag læringsmæssigt og mht elevvolumen for fortsætterfransk i gymnasiet. Det sikres at fhv. undervisningsminister Ulla Tørnæs' løfte om ikke at beskære ekstra sproghold til skolerne gennemføres og der gennemføres f.eks. et sprogholdtaxameter?

10. Vi tror at du Bertel Haarder og I i Folketingets Uddannelsesudvalg ligesom vi vil give de unge reelle muligheder for at få sprogkompetencer, også i fransk, så de får mulighed for verdensborgerskab og så Danmark bredt, fleksibelt og aktivt kan være i front i en globaliseret verden.

Med venlig hilsen
Fransklærerforeningen
Frank Østergaard, formand
mail: frank.filip.oestergaard@gmail.com

kopi til kontorchef Torben Christoffersen, Undervisningsministeriet, kontorfuldmægtig Jesper B. Simonsen, Undervisningsministeriet, GL, Sproglærerforeningen, Tysklærerforeningen